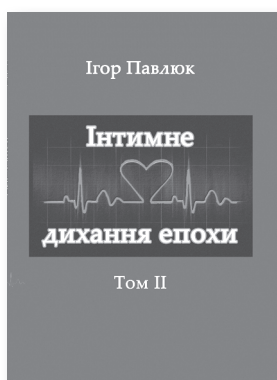

“ІНТИМНЕ ДИХАННЯ ЕПОХИ” ІГОРЯ ПАВЛЮКА

[Павлюк І. Інтимне дихання епохи. – Т. 1. Статті, рецензії, інтерв'ю (1994–2010). – Тернопіль: Астон, 2016. – 752 с.; Павлюк І. Інтимне дихання епохи. – Т. 2. Статті, рецензії, інтерв'ю (2010–2015). – Тернопіль: Астон, 2017. – 704 с.; Павлюк І. Інтимне дихання епохи. – Т. 3. Монографічні дослідження, статті, рецензії, інтерв'ю (1997–2017). – Тернопіль: Астон, 2017. – 720 с.]

На рівні книжкового феномену можна розглядати сьогодні підсумкові літературознавчі дослідження відомого письменника Ігоря Павлюка, зібрані в трьох фоліантах. Врешті його міркувальні Дедалові скульптури набули зв'язаного вигляду і по-новому звучать на три голоси. Про що вони?

Немає сенсу переповідати розлогий зміст цього видання, яке вміщує загалом близько двох тисяч двохсот сторінок інтелектуальних текстів. Наївно було б думати, що тріадичність, покладена в основу тритомного тернопільського видання “Астона” 2017 р., пропонуватиме тезово-антитезово діалектичний мислительний синтез. Це радше різнопланові тексти, зібрані автором у тритомне видання: монографії, статті, рецензії, есеї, інтерв'ю, передмови, резюме, спомини, публіцистика тощо, які завдячують своєю появою бібліотечній серії відомого журналу “Золота пектораль” та Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Однак у межах цієї комплексної праці чітко розпізнаються три авторські голоси, проглядаються три профілі Павлюка – людини-живої, людини-громадянина, людини-поета. Простежується, звісно, чітка хронологія поставання наукового образу доктора І. Павлюка від 1994 р. до сьогодні.

Людина-жива – це та, що не боїться оголити душу перед читачем, розповідаючи про себе об'єктивні речі. І

мужньою є позиція автора – з пісні слова не викинеш – залишити ранні публікації в первісному вигляді.

Людина-громадянин уболіває за суспільні інтереси, але теж без надмірного пафосу. Автор цілком усвідомлює, у якому часі живе, не потребуючи нафталінового гриму. Він – прагматик, надивився на владолюбців, грантоїдів, нездар, а тому не плекає ілюзій стосовно громадянського служіння, несучи його смиренно в якості доктора наук і професора, лауреата Народної Шевченківської премії.

Людина-поет відстоює ідеали високого слова біля вогнища поезії. Тут Павлюк не лише мандрівна душа, дитя вкраїнського степу й сопілки, циганського багаття та музики зірок. Він – естет, прогностик і віщун щодо поетичних імен. Не одному митцеві дісталась від нього путівка в літературне плавання. Однак чомусь саме його вірші щемливо декламують уславлені українські актори, наприклад, Б. Ступка.

Натомість перший авторський голос трикнижжя І. Павлюка – про літературу та літпроцес останніх

років, де зустрічаємо зважені оцінки книжок різних письменників, тих, котрі ще недавно йшли поруч із нами (як І. Нижник), і тих, які обіцяють заявити про себе в майбутньому. Мова про тонку діагностику легких душевних недуг поміж побратимами “во літературі” з побажаннями дотримання здорових життєвих правил молодій порослі, бо немає, за словами автора, сумнішого видовища, ніж “старі клоуни” (т. 2, с. 33).

Про амбіції та нереалізовані можливості літературного арсеналу – і тут другий голос звучить зрілим тембром автора, позначений нотками зневіри й позитивістичної тверезості до українських реалій. Приводом зняти рожеві окуляри став емпіричний досвід самого Павлюка, що, мандруючи світом, надихався чужинського повітря в розмовах із побратимами-емігрантами про сумну долю та поневіряння за межами рідної землі.

Про літературу як релігію свідчить третій, ранимий голос автора (т. 2, с. 42). Тут І. Павлюк виступає прочанином до літературних святинь у часі та просторі, творить кришталево-чистий і пам'ятний образ української літератури.

Подорожуючи сторінками Павлюкового видання-триптиха, невільно відкриваєш для себе прихований пласт маловідомого культурного простору сьогодення. Книжки автора стають культурологічною енциклопедією-путівником до письменницьких бувальщин тих, що ведуть бесіди за закритими дверима. Створюється враження полілогу. Але таким і має бути видання творчого спадку автора, за плечима якого вже піввіку.

Вірю, що ці три товсті томи прислужаться майбутнім дослідникам біографії самого Павлюка, позаяк створюють гарне враження життєпису особи автора та його творчого зросту.

Отримано 2 березня 2018 р.

Богдан Завидняк
м. Львів

**Василь Стефаник: наближення / за ред С. Хороба.
– Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. – 512 с.**

Видання, присвячене 145-літтю від дня народження Василя Стефаника, містить дослідження й матеріали сучасних учених із України, Польщі, США, у яких із нових наукових позицій здійснено спробу осмислення життя й творчості письменника. Книжка, створена за сприяння Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника і Варшавського університету, відкривається словом “Від упорядника” (С. Хороб) та статтею професора Ягеллонського університету (Польща) В. Мокрого “Стефаникова “Дорога” до “Слова”: від Русова до Кракова”. Складається з розділів “У творчій проекції доби” (автори статей – М. Моклиця, Р. Мовчан, С. Кирилюк, А. Королько), “Художньо-сміслові засади творчості” (В. Кононенко, О. Юрчук, Л. Наконечна, Т. Беценко), “Поетика новели” (Л. Горболіс, Т. Вірченко, Р. Козлов, Н. Бабич, М. Лесюк), “У типологічних зіставленнях” (Т. Салига, Л. Сенік, Н. Яцків, С. Ямборко, Т. Ткачук, О. Залевська), “Родо-жанрова динаміка творів” (С. Хороб, О. Казанова, Н. Вівчарик, Н. Голод, А. Верлата), “Крізь призму рецепції” (Л. Рудницький, В. Грещук, Л. Маркуляк, Т. Ткачук). До розділу “У світлі епістолярію” ввійшли студії С. Кочерги, А. Ільків, Є. Барана, а також маловідоме листування В. Стефаника з М. Грушевським, В. Липинським, С. Єфремовим, О. Гаморак, К. Гриневичевою, Д. Донцовим, В. Дорошенком, О. Назаруком. Видання завершується словом “Замість передмови” Р. Піхманця “Проблеми наукового видання художньої спадщини Василя Стефаника”.

І. Х.

Наші
презентації